

Arnhem sociaal en gezond met sport en bewegen

Naar een sport- en beweegakkoord 2027-2030

De gemeente Arnhem staat voor een aantal belangrijke uitdagingen in de komende jaren. Stevige verschillen tussen bevolkingsgroepen en wijken, bestaanszekerheid, de toename van obesitas, economische vitaliteit, mentale gezondheid, inclusie, instroom in de jeugdzorg, de strijd om ruimte in de stad, de gevolgen van de dubbele vergrijzing en duurzaamheid; allemaal thema's die actueel zijn en impact hebben op het te voeren beleid in de komende beleidsperiode in de gemeente Arnhem.

Het stimuleren en organiseren van (samen) sporten en bewegen is een belangrijk element om bovenstaande uitdagingen aan te pakken. Sport en bewegen dragen immers op veel verschillende manieren bij aan een vitaal en krachtig Arnhem:

- Samen sporten en samen sport organiseren versterkt de sociale cohesie, vergroot de weerbaarheid, brengt bevolkingsgroepen samen en biedt tal van ontwikkel- en participatiemogelijkheden voor kinderen, jongeren en (oudere) vrijwilligers.
- Voldoende bewegen bij de sportvereniging, bij de sportondernemer, op school, vanuit de zorg, tijdens een werkdag of helemaal zelf georganiseerd zorgt ervoor dat verschillende doelgroepen mentaal en fysiek fit blijven en hierdoor (economisch) optimaal kunnen bijdragen aan de samenleving.
- Tijdig beginnen met voldoende sporten en bewegen helpt om het valrisico bij de groeiende groep ouderen te verkleinen en daarmee gezondheidsklachten en -kosten te voorkomen.
- Spelen en recreëren in een groene (leef)omgeving brengt de noodzakelijke ontspanning in het drukke leven, draagt bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen en aan gezond ouder worden.
- Meer lopen en fietsen is niet alleen gezond maar draagt tegelijkertijd ook bij aan duurzaamheid.
- Topsport, prestatiesport en evenementen dragen bij aan sociale cohesie en versterken het imago en de economie van Arnhem.

Hoewel een aanzienlijk deel van de Arnhemse bevolking voldoende deelneemt aan sport en bewegen, geldt dit voor grote groepen niet (zie bijlage 1). De waarde van sport en bewegen wordt onderbenut. De potentie om maatschappelijke kosten te voorkomen en de vitaliteit van de samenleving te verhogen wordt daarmee dus ook onderbenut. Dit kan anders maar vraagt wel om een heldere politieke visie: investeren in sport en bewegen loont¹; maatschappelijk én financieel. Budget besteden aan sport en bewegen is geen kostenpost maar een lonende investering voor de langere termijn. Het gaat hierbij om investeringen in de fysieke infrastructuur², het stimuleren en begeleiden van sport en bewegen en het ondersteunen van organisaties in het veld van sport en bewegen.

¹ [SROI van sport en bewegen: maatschappelijke opbrengsten 2,76 keer zo hoog als de kosten – Allesoversport.nl](#)

² [Baten van de sport- en beweeginfrastructuur beter belicht – Allesoversport.nl](#)

Succesvol lopend beleid

Arnhem heeft in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het stimuleren van sport en bewegen en loopt in Nederland voorop met haar sport- en beweegbeleid. De nieuw- en verbouw van (duurzame) sportaccommodaties, de realisatie van open sportparken, de 2+1+2 aanpak op scholen (inclusief schoolzwemmen), de professionalisering van sportverenigingen, de aandacht voor een positief en inclusief sportklimaat, het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte, de kwaliteitsimpuls voor budo- en vechtsporten, studentensport en het activeren van de sterk groeiende groep ouderen. Stuk voor stuk impactvolle aanpakken die een vervolg verdienen. De grote verschillen in welvaart tussen Arnhemse wijken en daarmee ook de grote verschillen in sportdeelname (zie bijlage 2) zijn een belangrijke basis voor specifieke inzet in specifieke wijken. Ook dit is een belangrijk element voor het toekomstig sport- en beweegbeleid.

Voorstel voor een toekomstige agenda: Naar een sport en beweegakkoord 2027 - 2030

De sport en beweegsector is per definitie een hybride sector. Verenigingen, ondernemers, burgers maar ook welzijn, zorginstellingen, het onderwijs, het bedrijfsleven en de gemeente zelf zijn belangrijke actoren in dit complexe speelveld. Het is de kunst om als gemeente meerdere rollen te spelen die bijdragen aan een optimaal klimaat voor al deze actoren; initiërend, regisserend, faciliterend, financierend, uitvoerend. Dit vraagt om een planmatige aanpak in overleg en afstemming met de relevante actoren. De Arnhemse Sport Federatie beveelt politieke partijen dan ook aan om in hun programma op te nemen dat zij inzetten op het ontwikkelen van een sport- en beweegakkoord 2027-2030. In dit akkoord worden doelen, activiteiten en beoogde resultaten voor de komende collegeperiode vastgesteld, samen met de relevante actoren. Dit akkoord wordt gebouwd op de al stevige structuur en energie die er is in de Arnhemse samenleving en bouwt voort op de (landelijke) sport- en preventieakkoorden van de afgelopen jaren. In een dergelijk akkoord is tenminste aandacht voor de volgende vragen:

- Welke specifieke doelen hebben we voor de komende jaren op het gebied van (top)sport en bewegen? Welke bestaande, succesvolle activiteiten gaan we intensiveren? Hoe kunnen we de maatschappelijke waarde nog beter kwantificeren? Op welke manier draagt sport en bewegen bij aan de besparing op andere maatschappelijke kosten? Hoe gaan we dat monitoren?
- Hoe zorgen we voor een fysieke openbare ruimte die nog meer uitnodigt tot bewegen en waar volop gebruik van wordt gemaakt? Hoe doen we dat in nauwe afstemming met plannen op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw?
- Hoe zorgen we voor voldoende, aantrekkelijke, openbare en makkelijk bereikbare sportaccommodaties en speel- en beweegtuinten in de hele stad? Hoe houden we rekening met de veranderende vraag van inwoners? Hoe kunnen we bijvoorbeeld inspelen op de behoefte aan vechtsporten, urban sports, binnensportruimte, padel, zwembaden en turnen? Hoe kunnen we kunstgras nog beter inzetten zodat het hele jaar door intensief gesport kan worden? Hoe zorgen we voor voldoende en aantrekkelijke mountainbikeroutes? Hoe zorgen we dat sportaccommodaties optimaal bijdragen aan de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid? Hoe gaan we nog beter inzetten op het meervoudig gebruik van de beperkte ruimte zoals het gebruiken van sportvelden voor warmteopslag?
- Hoe versterken we de sportverenigingen in onze stad? Hoe kunnen we sportverenigingen in hun kracht zetten en zorgen voor goede ondersteuning en professionalisering zodat nog meer Arnhemmers kunnen genieten van het diverse aanbod van de verenigingen? Hoe geven we een impuls aan het vrijwilligersbeleid? Hoe zorgen we voor een veilig en inclusief

sportklimaat voor iedereen? Hoe waarderen we het dat veel jongeren en ouderen actief zijn bij sportverenigingen?

- Welke rol hebben sportondernemers in onze sport- en beweeginfrastructuur? Hoe kunnen we hen een passende rol geven in het bereiken van belangrijke doelgroepen?
- Hoe bereiken we de inwoners met een sport- en bewegachterstand effectief? Hoe kunnen we sport en bewegen een logisch onderdeel maken van activiteiten in kwetsbare wijken? Hoe stimuleren we burgerinitiatieven? Hoe kan sport en bewegen nog meer bijdragen aan een sterke sociale basis? Hoe kunnen we sport en bewegen benutten als basis voor de pedagogische wijk?
- Op welke manier versterken we de samenwerking met andere sectoren: het onderwijs, de eerste- en tweedelijns zorg, het welzijn, re-integratie bureaus en het bedrijfsleven? Op welke manieren kunnen sport en bewegen bijdragen aan hun kerndoelen? Hoe kunnen we daar samen intensiever in optrekken?
- Hoe gaan we actieve mobiliteit (lopen en fietsen) stimuleren? Hoe richten we onze stad in zodat lopen en fietsen een nog makkelijkere keuze wordt? Welke doorlopende routes kunnen we hiervoor maken en verbeteren? Hoe zorgen we voor veilige routes naar sportaccommodaties?
- Welke sportevenementen vinden we belangrijk om als katalysator van het sport- en beweegbeleid te ondersteunen? Hoe maken we talentontwikkeling en topsport mogelijk? Hoe kunnen we Arnhem nog beter positioneren als aantrekkelijke stad met behulp van sportevenementen en topsport?
- Hoe werken de gemeente, de sport- en beweegaanbieders en het sportbedrijf Arnhem samen? Hoe kan de onderlinge taakverdeling nog effectiever? Hoe blijven we onze buurtsportcoaches optimaal inzetten? Op welke manier kunnen we meer en ook andere budgetten inzetten voor sport en bewegen? Hoe werken we samen met de omliggende gemeenten?

Er zijn veel antwoorden mogelijk op bovenstaande vragen. Het is de uitdaging om na het vaststellen van het collegeakkoord in een stevig tempo in het najaar van 2026 de antwoorden gezamenlijk en concreet te formuleren voor de periode 2027-2030 en te komen tot een meerjarig uitvoeringsplan op hoofdlijnen.

Voorstel voor paragraaf in het verkiezingsprogramma

Bovenstaande leidt tot een volgende mogelijke passage voor uw verkiezingsprogramma:

Sport en bewegen zijn essentieel voor een vitaal en krachtig Arnhem. Investeren in sport en bewegen loont. Sport en bewegen draagt bij aan een sterke sociale basis, aan gezondheid en aan onze economie. De gemeente heeft een cruciale rol in het faciliteren, ondersteunen en stimuleren van sport en bewegen in onze gemeente. Dit doen we samen met sportverenigingen, sportondernemers, andere sectoren en inwoners. We hebben aandacht voor een beweegvriendelijke openbare ruimte, goede, voldoende en beschikbare sportaccommodaties in de hele stad, sterke en inclusieve sportverenigingen en sportondernemers en topsport en evenementen. We richten ons specifiek op jeugd, jongeren, mensen met een migratieachtergrond, ouderen en op het in beweging krijgen van mensen die nu nog onvoldoende sporten en bewegen. Om goed te kunnen samenwerken met de organisaties in de sport stellen we in het najaar van 2026 een sport- en beweegakkoord 2027-2030 op waarin concreet staat wat we samen willen bereiken in de komende jaren, hoe we dat gaan doen en welke rol en verantwoordelijkheid de gemeente hierin neemt. Daarbij maken we slimme koppelingen met de beschikbare budgetten in het sociaal en ruimtelijk domein waardoor investeringen maximaal rendement opleveren en maatschappelijke kosten op andere terreinen worden voorkomen.